

Beretning 2013

Agenda Center Albertslund

Indledning

"I Love Albertslund" kampagnen med hjerte-plakater, demonstrationer mod brandene, affaldsindsamlinger og konference. Byttemarked, først på "Grøn Dag – Sund Dag" og siden på Birkelundgård. "50 veje til den nye energiby" med halvtreds forskellige initiativer indenfor energi og klima på et år. Mulighed for Agenda Centre, eller som vi også kalder dem "Grønne Omstillingscentre", i alle kommuner via finansloven. Det var store, markante, spændende og perspektivrige projekter vi i Agenda Centeret lancerede i 2013. Samtidig fortsatte samarbejdet med mere end 70 % af byens boligområder, med kommunen, netværk, medier og mange andre samarbejdspartnere. I denne beretning beskriver vi vores indsats i 2013 for omstillingen til bæredygtighed.

Meningen med Agenda Centeret er, at Albertslund skal gøres bæredygtig. Det er det vi er sat i verden for. Bæredygtighed er for det første erkendelsen af, at al aktivitet, fysisk som tankemæssigt, al bevægelse og produktion, ganske enkelt alt vi gør, kræver energi. Uden energi sker der intet – absolut intet! Derfor er energi eksistentielt for både vores liv og vores samfund. Den eneste sikre og vedvarende energikilde vi har, er solen. Olie, kul og gas slipper op, forurener og skaber klimaforandringer, mens vi bruger det. Udnyttelse af solens energi enten direkte eller indirekte i form af vind-, vand- eller bioenergi er derfor uomgængelig.

Bæredygtighed er for det andet erkendelsen af, at kloden er begrænset. Vi kan ikke blive ved med at bruge, smide væk, skabe affald og forurening. For at opretholde og udvikle levestandarden på kloden, er vi nødt til at leve mere intelligent. Vi er nødt til at bruge ressourcerne igen og igen. Materialerne skal ind i kredsløb. Kredsløb drevet af solens vedvarende energi.

Men bæredygtighed er en ting mere: Vi skal have en bæredygtig kultur, vi skal ville bæredygtighed! For bæredygtighed kommer ikke af sig selv. Vi skal selv, hver især og i fællesskab, efter-spørge, tilstræbe og skabe den. Vi skal ville omstillingen til Vedvarende Energi og Kredsløb. Gør vi det ikke, står kriserne i kø – ressourceknaphed, forurening, klimaforandring, miljøflygtninge, økonomiske ubalancer, fødevarekriser og spændinger mellem nationer. Omvendt hvis vi skaber bæredygtighed, så er vækstmulighederne om ikke uendelige, så i hvert fald ufattelige store. Ressourcerne kan bruges igen og igen og igen, og deres kredsløb kan drives af solens energi, der konstant tilflyder kloden i en mængde, der er 10.000 gange så stor, som den mængde energi alle mennesker på jorden bruger. Vil vi vækst og udvikling, er der intet alternativ til bæredygtighed!

Albertslund er kun en lille brik i hele det store globale spil, men det er vores brik, og det er vores ansvar at placere den rigtigt i den store virkelighed.

Vores nye hæfte om bæredygtighed

Prioriterede indsatsområder

Agenda Centerets (ACA's) bestyrelse prioriterede i handleplanen for 2013 seks indsatsområder:

1. Lokalt Agendaarbejde generelt
2. Energi og Klima / Den vedvarende energiby
3. Affald, resurser og kredsløb / Kredsløbsbyen
4. Vand
5. Netværk
6. Information, demonstration og synlighed

Af dem blev to områder fremhævet som særlige fokusområder – no. 2 og 3.

Endvidere laver ACA indtægtsdækket virksomhed, og så er Centeret sekretariat for Kulturøkologisk Forening (KØF).

1. Lokalt Agendaarbejde generelt

I 2013 samarbejdede vi med 40 af byens 56 boligområder.

Det svarer til 71 %. Vores mål var mindst 50 %. I 24 af boligområderne bidrog vi med enkeltstående aktiviteter, mens vi i 16 hjalp til med længerevarende processer. Især affald/genbrug, energi/klima, ”Fyr fornuftigt” og I Love Albertslund har været omdrejningspunkterne for samarbejdet med boligområderne.

”I 2013 samarbejdede vi med 40 af byens 56 boligområder. Det svarer til 71 %.”

2. Energi og Klima / Den vedvarende energiby

”50 veje til den nye energiby”. En bevilling på kr. 848.000 fra Energifonden, gav os mulighed for at gennemføre projekt ”50 veje til den nye energiby”. I løbet af godt et år (frem til udgangen af februar 2014) har vi gennemført 50 forskellige konkrete aktiviteter, for at sætte energi og klima

Klimaskiltet i Kanalgaden

endnu mere på dagsordenen, og skabe fokus på den nye og mere energibevidste by. Det er byen, hvor energiforbruget tænkes ind i hverdagslivet, hvor vi nedsætter vores energiforbrug, hvor husene energirenoveres og hvor vi benytter os af vedvarende energi. Projektet afrapporteres selvstændigt til Energifonden, derfor opremses her blot en række af aktiviteterne:

”Fyr fornuftigt” kampagnen med besøg i 500 parcelhuse med brændeovn. Termografering af 10 parcelhuse. ”Spar varmt vand – Spar energi!”. 100 fjernbetjente standby-afbrydere til ældre. ”Når vi renoverer”. ”Når jeg renoverer”. Varme- og elbesparelseskampaner i udvalgte boligområder. ”Røde forbrugere”. ”Forstå din varmeregning”. Oplæg i beboerhuse og Tyrkisk kulturforening. LED belysning. Solar days. Varmens Dag. Køb A+/A++ apparater. Klimamarchen Gå-1-Ton. ”Klimatilpasning i Albertslund”. Konkurrencer. Demonstration. Informationsmøder. Nudging plakater. Energi på Forbrændingen. Udlån af batteridrevne haveredskaber og el-cykel. Udstillinger. Bus-ekskursioner.

Guidede cykelture til lokale klimatilpasningsprojekter. Undervisning på folkeskoler, Ungecenter, gymnasiet og for indvandrerkvinder. ”Gode energivaner på jobbet”. ”Når du flytter hjemmefra”. Udstilling af Galschiøts skulpturer Justicia og Hungermarchen. Opsætning af ”Topmøde-km-vejskilt” ved ACA. Formidling af erfaringer. Hjemmeside. Artikler til beboerblade, lokal-, regional og nationale aviser. Samt udgivelse af hæftet ”Det bæredygtige Albertslund – mulighedernes by”.

Endvidere var arbejdet med solceller en vigtig del af ”50 veje til den nye energiby”. Dvs. hjælp med solceller både til parcelhuse, lejeboliger og offentlige bygninger – herunder udarbejdelse af solcellemanualer. Dertil kommer arbejdet med at få et solcellelaug op at stå i samarbejde med Miljø- og Energicenteret i Høje-Taastrup. En bygning i Fabriksparken skal lægge tag til, og forhåndstegningen af andele er i fuld gang. Selvom udbygningen med solceller ikke går så hurtigt mere under de nye økonomiske regler, så er det stadig økonomisk og miljømæssigt fornuftigt at opsætte solceller. Mange albertslundere har da også slået til.

I 2012 satte vi os det mål, at der skulle være mindst 100 anlæg i byen i 2015. Det mål passerede vi allerede i 2013.

Lån vores nye elcykel

Projektet ”50 veje til den nye energiby” stopper med udgangen af februar 2014. Set i bagspejlet er 50 forskellige relativt store og omfattende aktiviteter mange at gennemføre på 14 måneder. I sagens natur har det betydet, at vi har været nødt til ikke kun at have fokus på kvalitet, men også kvantitet – altså rent faktisk at få gennemført de 50 aktiviteter til tiden. Derfor har vi også besluttet fortsat at have fokus på Energi og Klima i hele 2014, og for egen regning at arbejde videre med den viden og de erfaringer vi har fået fra 50-veje-projektet. Bl.a. tilbyder vi termografering af ejerboliger og radonmålinger. Udlån af batteridrevne redskaber (cykel, motorsav, buskrydder, hækkeklipper mm.) ud fra devisen om, at vi ikke alle behøver at eje, når vi lige så godt kan leje - eller låne. Oplæg for skoleelever, LED belysning, boligrenoveringsmøde specielt henvendt til den ældre generation, og så fortsætter vi arbejdet med solceller til både ejer, lejer og laug.

3. Affald, resurser og kredsløb

”I Love Albertslund” kampagnen blev årets helt store satsning. Den skulle især fokusere på renholdelse og affaldsindsamling, men det skulle sættes ind i en større sammenhæng. Vi ville tage

udgangspunkt i alt det, der gør Albertslund til et dejligt sted at bo. Vi ville vise, at vi er stolte af vores by, og at vi sammen vil værne om den og alle de muligheder, den giver os for at få et godt, sundt og indholdsrigt liv. Pointen er, at en god by ikke opstår af sig selv, den kan hverken forventes eller købes - en god by, den skal skabes!

Vi startede med at lave mere end 100 plakater af albertslundere, der står med hver deres hjerte hvorpå der står en tekst om, hvorfor de elsker Albertslund. Plakaterne kom op rundt om i byen og blev samtidig startskuddet til Facebooksiden IloveAlbertslund. Lørdag den 6. april inviterede vi så

Hjerte-plakat-udstilling på biblioteket

til konference på gymnasiet. Der var oplæg af direktøren i Hold Danmark Rent, af en medarbejder fra Københavns kommune om nudging, af en lykkeforsker fra Århusuniversitet og så fik vi en videohilsen fra projektlederen i "I Love Helsingborg", der har været inspirationskilde til vores kampagne. 70 deltog og var med til at give god energi til I Love Albertslund. Det blev besluttet, at ACA skulle indkalde til fælles rengørings- og affaldsindsamlingsdage, startende med at vores "byport", stationstunnellen, skulle vaskes og rengøres. Men det blev også besluttet, at demonstrere mod de påsatte brande, der hærgede byen på det tidspunkt.

Langs Roskildevej blev der indsamlet affald. I flere omgange blev stationstunnellen vasket og fejtet. Der blev fjernet graffiti. En hundeejer tog initiativ til, at man hundeluftede sammen en gang om måneden og samtidig samlede affald. I Galgebakken udskrev de en konkurrence om hvem fra bebyggelsen, der var på I Love plakaterne. VA 4 Syd besluttede sommeren igennem at sørge for skraldeposer til alle de mange spisende gæster i Kongsholmparken. En række boligafdelinger, foreninger og institutioner besluttede at deltage i Naturfredningsforeningens nationale affaldsindsamlingsdag den 21.4. I Love Albertslund var med på Grøn Dag, Albertslund Internationale Medborgerdag, Foreningernes Dag, på markedsdage i Kanalen Kvarter Hedemarken og i Nord, hvor der også blev organiseret ukrudtsbekæmpelsesdag. Og sådan voksede forskellige aktiviteter frem. På sit højdepunkt var der over 14.000 besøg på Facebooksiden på en uge.

Alligevel havde kampagnen ikke en tilstrækkelig engagerende effekt i det praktiske arbejde. ACA var i for høj grad omdrejningspunkt for aktiviteterne. Derfor besluttede vi en fase to, der gik et skridt

Vi brænder for byen - vi brænder den ikke af!

til konference på gymnasiet. Der var oplæg af direktøren i Hold Danmark Rent, af en medarbejder fra Københavns kommune om nudging, af en lykkeforsker fra Århusuniversitet og så fik vi en videohilsen fra projektlederen i "I Love Helsingborg", der har været inspirationskilde til vores kampagne. 70 deltog og var med til at give god energi til I Love Albertslund. Det blev besluttet, at ACA skulle indkalde til fælles rengørings- og affaldsindsamlingsdage, startende med at vores "byport", stationstunnellen, skulle vaskes og rengøres. Men det blev også besluttet, at demonstrere mod de påsatte brande, der hærgede byen på det tidspunkt.

længere, end at man kunne låne affaldssnapper, veste og handsker i Agenda Centeret. Nu skulle alle, kunne få sin egen affaldssnapper, så man kunne bruge den, når man havde tid, uafhængigt af fælles aftalte arrangementer. En bevilling fra Ildsjælepuljen gjorde det muligt at indkøbe 500 affaldssnapper, lommeaskebægere, små ruller af skraldeposer til at have i lommen og flere veste til både børn og voksne. Samtidig begyndte vi at lave stjerne-plakater, hvor personer eller grupper af personer står med en stjerne foran det sted, de vil fremhæve som et godt sted i byen og derfor gerne vil give deres stjerne.

Lørdag den 29. september afholdt vi "I Love Albertslund dag". I ugen op til indsamlede 4 børnehaver og en gruppe fra Brøndagerskolen affald, og på selve dagen, hvor 11 boligområder havde tilmeldt sig, deltog mere end 160 borgere i affaldsindsamling i og omkring deres boligområder. Tilsammen indsamlede de 684 kilo affald. Derefter samledes alle på Birkelundgaard til frokost, uddeling af I love Albertslundpriser, levende musik og konkurrence om, hvem der var hurtigst med affaldssnapperen. En rigtig god dag, som vi håber at kunne gøre til en tradition.

Hvem-er-hurtigst-med-en-affalds-snapper-konkurrence

Undervejs i året uddelte vi lommeaskebærere på stationen (mere end 1.000 stk.) og lommeskraldeposer til billister i forbindelse med Ren Vej kampagnen. Alle skoler tog i mod classesæt af snapper, veste og info om affaldssortering. I uge 40, 41 og 42 arrangerede vi Skoduge, Heavy metaluge og den Parpirløseuge, hvor der skulle indsamles hhv. skodder, metal dåser og papir. Indsamlingerne skulle indrapporteres på Facebook, men resultatet blev magert, så papirugen blev ændret til en opfordring, lige før nytår til, at man gik ud og samlede fyrværkeri den 1.1, efter at have nydt synet af det aftenen i forvejen.

I forbindelse med hjerte-plakaterne blev vi af nogle politikere kritiseret for, at der var enkelte plakater med kandidater til kommune- og regionsvalget. Det var ikke bevidst fra vores side, da "I Love Albertslund" på ingen måde er partipolitisk, og bestyrelsen besluttede da også, at ingen plakater måtte finansieres af midler, vi havde fået fra kommunen. Alligevel blev spørgsmålet rejst over for indenrigsministeren og siden af Statsforvaltningen, der bad om en redegørelse fra kommunen. Heldigvis endte kommunalbestyrelsen med at blive enige om denne redegørelse, og dermed forventer vi at diskussionen om plakaterne slut.

Ved årets udgang havde I Love Albertslund 861 venner på Facebook, og alt i alt har kampagnen været en stor succes. Derfor fortsætter vi også i 2014, hvor vi lægger ud den 8. marts med at invitere til en ny konference, men nu med hovedfokus på "Dyrk, høst og spis din by!".

Kildesortering eller centralsortering. Efterhånden som vores affald skal sorteres i flere fraktioner, trænger en problemstilling sig på: Skal affaldet sorteres ved kilden / husstanden eller centralt? I Albertslund har vi altid satset på kildesortering, men spørgsmålet er, om tiden er inde til at lade nogle fraktioner blive sorteret på centrale anlæg. I Albertslund sorterer husstandene kun 19 % til genanvendelse. Det er alt for lidt! Det kunne tyde på, at folk synes, det er for besværligt og uoverskueligt at sortere bedre. At gøre det lettere for husstandene, ved at de f.eks. kan komme 3 fraktioner i samme beholder, som så bliver sorteret centralt, kunne være en vej at gå. Et sådan system har de i Sønderjylland, og det centrale sorteringsanlæg ligger i Vojens. Her håndterer de

glas, metal og hård plast i en fraktion, og papir, pap og blød plast i en anden. I januar arrangerede vi derfor en busekursion til Vojens. Konceptet virker overbevisende, og i første omgang bliver der nu lavet et forsøg med systemet på Galgebakken, hvor fraktionerne sendes til sortering i Vojens. Siden må vi se, om der også kommer et anlæg på Sjælland. På turen til Vojens var vi også rundt og se forskellige nedgravede beholdere.

Tur til centralt sorteringsanlæg i Vojens

Nedgravede beholdere. Som det andet sted i Albertslund (efter Hedemarken) besluttede Kanalens Kvarter sig for nedgravede affaldsbeholdere på P-pladserne. Vi bidrog til processen, lavede skilte og hjalp med indvielsesarrangementet. Men ikke kun Kanalen er interesseret i nedgravede beholdere. Flere og flere boligafdelinger er ved at få øjnene op for det pladsbesparende, driftsøkonomiske og æstetiske ved nedgravede beholdere. Ikke mindst i forbindelse med de store renoveringer er det aktuelt også at gentænke affaldssystemet. Således har VA 4 Række og Solhusene besluttet sig for nedgravede beholdere. I årets løb lavede vi notater om affaldsløsninger eller storskraldsordninger til AB Syd Gård og Række, Solhusene, Morelgården, VA 4 Række og nybyggeriet på Tornegårdsvej.

Nye genbrugsgårde. I VA 4 Række kunne de også åbne deres nye Genbrugsgård, hvor beboerne kan aflevere deres storskrald. Gården er først og fremmest bemandet af frivillige beboere, som vi har hjulpet og undervist i, hvordan affaldet skal håndteres og sorteres. Det har vi også gjort i Kanalen, hvor det lykkedes at få etableret en frivillig gruppe og få genbrugsgård opgraderet med Direkte Genbrug.

Nye fraktioner. Det er nødvendigt, at mere sorteres fra til genanvendelse. Et kommunalt mål er da også at husstandene i 2018 skal sende 50 % af deres affald til genanvendelse. Det kan kun nås, ved at sortere i flere fraktioner. Derfor har vi været med til at starte nye forsøg i Hyldespjældet. Dels med frasortering af affaldstræ til spånpladeproduktion, og dels af bio-affald til bioforgasning og kompost. Bio-affaldet udgør vægtmæssigt en tredjedel af husstandenes affald!

Ny genbrugsstation. Kommunens genbrugsstation på Gadagervej flyttes til større faciliteter på Holsbjergvej. I den forbindelse indrettes der Direkte Genbrug i det eksisterende "Drivhus" på den nye plads. Vi har siddet med i arbejdsgruppe omkring genbrugsstationen og via en bevilling fra

Ildsjælepuljen, er vi fødselshjælper på Drivhuset, med bl.a. informationsmateriale, facebookside og etablering af en frivillig gruppe, der skal holde Drivhuset åbent om lørdagen. I hverdagene passes Drivhuset af en seniorjobber.

Det gamle drivhus gøres klar til Direkte Genbrug

Diverse. Vi har udarbejdet plast- og metalsorteringsvejledninger, på lavt blus fulgt op på vores tidligere indsats om at overgå til FSC-mærket træ, arbejdet med etablering af nye genbrugsgrupper i boligområderne, hjulpet Nord med en

ansøgning til Ildsjælepuljen, som udløste en bevilling. En tilsvarende i Godthåbsparken gav desværre ikke udbytte. I 4 Syd har vi holdt oplæg om madspild, og så har vi fået nogle henvendelser om høns, som vi håber, kan udvikle sig til flere hønsegårde i boligområderne.

4. Vand

101 liter. I 2011 og 2012 var vand vores særlige fokusområde. Målet var, at en albertslunder i 2012 i gennemsnit kun skulle bruge 100 liter vand i døgnet. Det nåede vi næste, men desværre ikke helt. Kommunens grønne regnskab, der kom i 2013, viste at gennemsnitsforbruget var 101 liter. Derfor fortsætter arbejdet. Hver gang det gennemsnitlige forbrug reduceres med en liter sparer albertslunderne tilsammen kr. 600.000.

I en række boligområder (Galgebakken, Toften, AB Etagehusene, VA 4 Nord og VA Nord) har vi uddelt 5-minutters-timeglas til opsætning i badet, samt en vandsparefolder. Timeglasset viser, hvor længe et bad maksimalt bør tage. I alt har vi uddelt næsten 2.000. Til AB Syd Gård og Række, VA 4 Syd og Toften har vi lavet og omdelt vandsparefoldere. I kølvandet af at kommunen udgiver det grønne regnskab, henvender vi os med et ”godt gået” til boligområderne med lavt forbrug (Topperne, Albertslund Nord AB, Kanalens Kvarter VA, Askebo, Herstedlund, Buerne ejer, Toften), og omvendt med tilbud om hjælp til boligområderne med et højt forbrug (AB Etagehusene, VA 4 Nord og Rådhusdammen).

Arbejdet med grønne tage resulterede i 34 begrønnede skurtag i Hyldebjerg. Albertshus ønskede at begrønne ”Blockbuster bygningen”, men det blev opgivet af tekniske grunde. Morelgården har vist interesse for at få faskiner til nedsivning af regnvand, og i Kanalen har de efterspurgt permeable befæstninger.

Grønt-gult-rødt-hvidt skurtag i Hyldebjerg

Til Herstedlund skole lavede vi et idekatalog til deres naturfagsuge, gennemførte to cykelture og

underviste tre 9.klasser om vand. I forbindelse med Vandets Dag den 22. marts inviterede vi på en bustur til Avedøre Spildevandscenter. Vi har haft en udstilling på biblioteket, hjulpet Blokland med stof til hjemmesiden, og vi har været i både P4 og i Lorry om vandspareprojektet i netop Blokland. Endvidere har vi været i Information om vandsparekonkurrencen i VA 4 Syd. For Askerød i Greve har vi, mod betaling, gennemført et vandambassadørkursus med undervisning og ekskursion.

Målerproblemer. I Elefantens Kvarter har vi haft en lidt vanskelig sag med en måler, der viste, at borgeren havde et uforståeligt højt vandforbrug. Måleren er blevet kontrolleret, vi har gennemgået adfærd og tjekket for utætheder, og alt synes at være i den bedste orden, bortset fra, at måleren fortsat viser et højt forbrug. Vi håber på at kunne løse mysteriet, i forbindelse med renoveringen af Rækkehusene, hvor beboeren er blevet genhuset. Også Grf. Birkelund på Herstedlund havde et uforklarligt højt vandforbrug. Efter forgæves tjek af både vandhaner og brusere og henvendelse til Lind og Risør, viste det sig til sidst, at der var en fejl i det grønne regnskab.

HOFOR. I 2013 skulle der vælges forbrugerrepræsentanter til HOFOR's bestyrelse. HOFOR består af vandselskaberne i 8 kommuner i Hovedstadsområdet med i alt 750.000 indbyggere. Selvom vi i Albertslund kun er 28.000 indbyggere, var 1/4 af de opstillede kandidater (8 ud af 34) fra Albertslund og til sammen fik de 1/3 af stemmerne, hvilket både betød en albertslunder i bestyrelsen og en som suppleant. Et flot resultat, der fortæller noget om den interesse, der er i Albertslund for vandsektoren.

5. Netværk

Albertslund Netværk. Vi har flere Albertslund netværk – for miljøinteresserede, for boligområdernes miljøudvalg, for frivillige passere af genbrugsgårde, for solcelleinteresserede. I alt op mod 300 registrerede personer. Netværkene er selvsagt meget væsentlige for os. Gennem dem får vi viden om, hvad der sker rundt omkring, hvad man gerne vil have, der skal ske, og hvad der er brug for, vi hjælper med. Vi kan også kaste ideer ud i netværket til afprøvning og kvalificering, som f.eks. ”I Love Albertslund” kampagnen. Samtidig fungerer deltagerne i netværket også som en slags ambassadører for miljøarbejdet i byen. Netværkene modtager nyhedsbreve og invitationer til arrangementer, som ekskursionerne om affald til Varde og Energi- og Klimaturene i fbm. ”50 veje til den nye energiby”. Alle interesserede kan være med i miljønetværket og solcellenetværket.

”Vejle Kommunes samarbejde med Grønt Forum udvikler sig til stadighed om borgerinddragelse i naturplejen, bedre affaldssortering i private hjem, klimatilpasning, aktiviteter målrettet socialt udsatte boligområder, miljøvenlig Jelling Musikfestival og meget mere. Grønt Forum fungerer både som inspirator til nye indsatsområder og som skaber af netværk og samarbejder på tværs af foreninger, borgere og mellem borgere og Vejle Kommune”

**Arne Sigtenbjerggaard,
borgmester Vejle (V)**

I januar arrangerede vi et konflikthåndteringskursus for de frivillige passere på genbrugsgårdene, som vi håber, at kunne følge op i 2014 med et førstehjælpskursus. For passerne arrangerede vi også en ekskursion til ”kollegaerne” i Tåstrupgård for at høre og se, hvordan de griber tingene an.

Brugergruppen. Efter de fleste Brugergruppemøder udarbejder Agenda Centeret et forslag til ”Nyt fra Brugergruppen”, om de vigtigste emner, der har været til behandling på møderne. Det er ikke et referat, men et forsøg på at formidle Brugergruppens arbejde på en rimelig tilgængelig måde. Efter at Brugergruppens Arbejdsgruppe har godkendt nyhedsbrevet, sendes det til beboerbladene, miljønetværk og brugergruppemedlemmerne - som hjælp til at informere deres baglande.

Netværket for Lokale Agenda 21 Centre. ACA er sekretariat for det landsdækkende Netværk. Vi prioriterer netværket, fordi omstillingen til bæredygtighed ikke kun er en lokal udfordring. Sammen kan vi sætte en dagsorden, som ingen af centrene kan sætte alene.

At være sekretariat betyder, at vi fører medlemskartoteket, udsender informationer, svarer på henvendelser, afholder møder for Netværkets koordinationsgruppe og planlægger og afvikler Årsmødet. I 2013 blev Årsmødet holdt i Gladsaxe med oplæg af journalist og forfatter til bogen ”Den store omstilling” Jørgen Steen Nielsen og Folketingsmedlem Per Clausen fra Enhedslisten.

Netværket arbejder for, at der kan komme lokale Agenda Centre (eller Grønne Omstillingscentre, som vi også kalder dem) i alle kommuner efter modellen, staten bevilliger en halv million under forudsætning af, at den enkelte kommune bevilliger mindst det samme beløb. I forbindelse med Finanslovsforhandlingerne foreslog vi Folketinget at afsætte 10 millioner kroner i 2014, stigende efterhånden som vi må forudse, at flere Grønne Omstillingscentre bliver etableret. Det lykkedes at få 4 millioner med i den ”Røde finanslov”, men som bekendt skiftede finansloven farve til ”Blå”, og beløbet gik tilbage i en stor pulje, som Miljøministeren sammen med Venstre og Konservative skal udmønte. Derfor tog vi fat i de nye forhandlere, introducerede dem for vores forslag og underbyggede det med bl.a. udtalelser fra borgmestrene i Høje Taastrup, Køge, København, Vejle og Albertslund, der alle har erfaringer med og kender vigtigheden af at have et lokalt Agenda Center / Grønt Omstillingscenter. Udtalelserne kan i uddrag ses i boksene. I skrivende stund er forhandlingerne ikke afsluttet.

”Miljøpunkterne i København arbejder på en god måde for, at borgerne kan realisere nogle af deres drømme om grøn omstilling og et CO2 neutralt København i 2025. Miljøpunkternes arbejde tager udgangspunkt i borgernes ønsker, og deres projekter skaber øget livskvalitet for både borgere og besøgende i hovedstaden”
Frank Jensen, overborgmester København (S)

”Foreningen arbejder meget alsidigt, idet Miljø- og EnergiCentret f.eks. står i spidsen for månedlige aktiviteter med skraldindsamling i naturen, centret har et værksted, hvor man kan få repareret en række produkter, man ellers ville kassere, centret vejleder om energibesparelser og hjælper borgere, der ønsker at øge deres lokale selvforsyning såvel individuelt som i grupper, centret står i spidsen for et lokalt solcellelaug, centret understøtter, at borgere ændrer til mere miljøvenlig transport m.m.”
Michael Ziegler, borgmester Høje Taastrup (K)

”Det Grønne Hus har sat miljøet på kommunekortet ved at handle på de emner der er oppe i tide. Energirenovering og klimatilpasning har været fokus de sidste år, resulterende i lokal handling og jobs til lokale håndværksmestre”
Flemming Christensen, borgmester Køge (K)

6. Information, demonstration og synlighed

Hjemmesiden opdateres ugentligt med nye miljøhistorier fra Albertslund. Men på grund af et hackerangreb har den en stor del af året været svær at arbejde med. Vi har derfor lavet en ny hjemmeside, så vi nu igen er godt kørende. Vi har udsendt 4 "Nyt fra ACA", 3 "Nyt fra Brugergruppen" og lavet 11 fortrykte artikler til byens beboerblade. Vi har løbende skrevet artikler til Albertslundposten, der har bragt 41 af dem i den trykte avis, og flere på deres hjemmeside. Derudover har vi medvirket i en lang række journalistiske artikler, læserbreve og annoncer.

Agenda Nisserne i Centeret op under jul

sponserede ACA to skulpturer – Justicia og Hungermarchen. På hver deres måde sætter de miljøarbejdets nødvendighed i perspektiv. Vores anmeldelser af skulpturerne blev bragt i AP. Samtidig købte vi Justicia i lille størrelse. Den låner vi gerne ud til beboerhuse, organisationer, forvaltninger og virksomheder, der kunne tænke sig at have den stående til eftertanke og debat i fbm. et arrangement eller for en længere periode.

Hungermarchen ved "rådhusets port" vises frem

Da dagbladet Information og DR lancerede deres nye store fælles kampagne "Den store omstilling -

Hvad gør vi nu?", blev ACA inviteret til at sidde med i det panel, der skulle vurdere og udvælge de bedste projekter til at komme med i "Det store omstillingskatalog". Fra Albertslund kom Gate 21's Mobility Managementprojekt "Formel M" med i kataloget som et af 9 projekter. Om kampagnen blev vi interviewet til P4. Interessant ved kampagnen er ikke mindst, at nationale medier nu er gået ind i at fremme og støtte den grønne omstilling lokalt, men også hvad kampagnen kan blive til, da det er besluttet, at den skal følges op og udvikles. I forbindelse med

Hvert år opdaterer vi vores egen Agendaplan med principper, grønt regnskab, status og en ny handleplan, for vores kontor i Kanalens Kvarter 32, og vi har for 5. gang fået diplom på, at vi må kalde os for Grøn Butik. I vores vinduer, "Grøn Stop" og DSB-tunnelen har vi haft forskellige udstillinger. Lige før jul lavede vi, som traditionen byder, igen en julehappening i A-centeret, hvor vi udleverede 100 "I-Love-Alb" net, til at bære julen hjem i, i stedet for at bruge plastikposer.

Til Albertslund Kunstforenings store Galschiøt udstilling hen over sommeren

kampagnen lavede vi plakatudstillingen ”Det bæredygtige Albertslund på vej” på biblioteket, med 55 plakater med omstillingstiltag fra byen.

I september fik vi på foranledning af den lokale Radikale partiforening besøg af Energi-, Klima- og Bygningsminister Martin Lidegaard. Det var en god lejlighed til at præsentere ACA og få en snak om muligheden for at etablere Grønne Omstillingscentre. Efter mødet blev ministeren udspurgt af 3 Z fra Herstedlund skole.

Vi har samarbejdet med flere grupper af universitetsstuderende, fra Designskolen og Københavns Erhvervs Akademi. Lavet rundvisninger, cykelture, workshops for bl.a. Bo-Vest og borgmesterkontoret, borgergrupper, en flok franskmænd, svenskere og 25 ungare. Vi har siddet i en arbejdsgruppe på Teknologisk Institut om regler for solceller, og i en anden i Miljøstyrelsen om Regeringens nye og længe ventede ressourcestrategi om håndtering af (flere) affaldsfraktioner i boligområderne. Vi har lavet et idekatalog til Roholmhaven med 10 strømspareråd til forældrene, et andet om varme og pædagogik til forvaltningen, og vi har deltaget i en udviklingsseance om Stensmosegårdgrunden og Hyldagergrunden.

Vi har frarådet udvindingen af skifergas fra vores undergrund, hvis de igangværende geologiske undersøgelser, måtte pege i den retning – og var medarrangør på et offentligt møde, der måtte udskydes pga. stormen Bodil. Med Matas og Centerforeningen har vi arbejdet med LED belysning. Margrethe Vestagers kommitterede, Marianne Thyring var på besøg, for at få input til udviklingen af det lokale demokrati. Og så har vi naturligvis igen solgt en masse fuglekasser samt ydet personlig rådgivning, til borgere der kigger ind, ringer eller mailer.

Jens Galschiøt med vores Justicia, som vi gerne låner ud

Formand for ACA, Tove Jensen ved ferniseringen for ”Det bæredygtige Albertslund på vej”

Kulturøkologisk Forening (KØF)

Store Vejleå Trampesti. KØF har inviteret på adskillige guidede ture på Trampestien – både vinter, forår, sommer og efterår. Nogle ture har haft et tema (samle julepynt, nattergaletur,

Det store træ, som Mosemanden fra Porsemosen væltede, og som nu lystigt vokser videre i liggende stilling..

plantetur, affaldsindsamling, solnedgangstur), men de fleste har været lagt an på at få en oplevelse, på kulturhistorien og bare det at nyde naturen. Foreningen udgav også historien om den store væltede poppel på Trampestien: ”Den sandfærdige beretning om hvordan Store Vejleå blev til, om det store væltede træ og om mosemanden, der engang boede i Porsemosen!” – en forunderlig historie, der tager kegler blandt både små og store ☺. På stien opsatte KØF en stor egetræsbænk, hvor udsigten over ådalen og solnedgangen er allerbedst.

KØF har søgt og fået bevillinger til tryk af en turguide til Trampestien, der skal udgives i foråret 2014.

Solceller til Afrika. De penge, som KØF tjener i løbet af året, først og fremmest fra bekæmpelse af bjørneklo, går ubeskåret til solcelleprojekter i Afrika. På den måde tager foreningen Nord-Syd dimensionen i FN's Agenda 21 program alvorligt. I de seneste ti år har KØF støttet projekter i Afrika med mere end kr. 300.000.

”Grøn Dag – Sund Dag” på Materialegården. KØF satte igen fokus på madetik, med en gættekonkurrence om pesticidrester i den mad vi spiser. I 2013 havde foreningen også høns og hønsefræser med. Og så blev de ”hjemme-dyrkede” kompostorm udleveret. En indsats der indbringer kr. 5.000 direkte til Afrika.

KØF på Grøn Dag med Høns, kompostorm, madetik og en vinder af konkurrencen om pesticidrester i vores mad

Bjørneklobekæmpelse. På frivillig basis har KØF-medlemmerne på tiende år bekæmpet bjørneklo i Hyldagerparken. På betalingsbasis bekæmper foreningen planten de svært tilgængelige steder i resten af Store Vejleå dalen, herunder også motorcenteret.

Kludemosaikken på støjmuren ved jernbanen fyldte fire år og blev oplyst under Klimatopmødet i Warszawa i november for igen at sætte fokus på mosaikkens budskab ”Globale aftaler eller flere kloder!”

Endvidere har KØF for syvende gang uddelt Lyseslukkerprisen, arrangeret fem guidede cykelture, deltaget i Foreningernes Dag og så passerede foreningen for første gang 100 medlemmer.

*Lisbeth ”Delebil” Mathiesen
Årets Lyseslukker*

KØF har to pladser i ACA’s bestyrelse. Valgt er Carsten Larsen (BO-VEST) og Knud Dahn (Herstedlund), der i oktober trådte ind i stedet for Søren Birch (Stadionparken).

Indtægtsdækket virksomhed

Udover grundbevillingerne fra vand, varme, affald og skat, samt bevillingen fra Energifonden, udførte vi i 2013 indtægtsdækket virksomhed for kr. 164.500. Det drejede sig bl.a. om organiseringen af ”Grøn dag - Sund dag” på kommunens materialelegård, et projekt om at få beboerne i boligområder til at bruge bilen mindre, og at rådgive kommunale institutioner om varmebesparelser. I forvejen har vi et omfattende samarbejde og mange fælles projekter med kommunen, som en helt naturlig del af vores indsats. Der, hvor vi får betaling, er, hvor det er deciderede kommunale opgaver vi løser, opgaver som kommunen ellers selv skulle have klaret eller købt konsulenter til. Fordelen for kommunen ved at bruge ACA er vores omfattende kendskabet til byen, at det udvikler det lokale netværk, at kommunen får meget for pengene og ikke mindst, at det sikrer, at den viden og erfaring der oparbejdes bliver i kommunen.

*Fra Grøn Dag
hvor vi har en
væsentlig
organisatorisk
finger med*

Fra vores egen verden

I ACA vil vi have en sund økonomi. Derfor prioriterer vi, at have en fornuftig egenkapital. Gæld og dårlig økonomi vil nødvendigvis betyde, at vi må flytte vores fokus fra vores formål: Det bæredygtige Albertslund. Derfor tilpasser vi altid vores udgifter til vores indtægter.

I 2013 betød grundbevillingerne fra kommunen og vand, varme- og affaldstaksterne, samt den indtægtsdækkede virksomhed og bevillingen fra Energifonden til projekt ”50 veje til den nye energiby”, at vi kunne have fire fastansatte Povl, Helene, Zacharias og Signe (25 timer/u.). Endvidere havde vi tre timelønnede – hhv. Line (hjemmesideredaktør), Per (Handyman), og Tage (IT-support).

Fremadrettet er der usikkerhed med bevillingerne fra vandtaksterne / HOFOR, da vandsektoren er underlagt prislofter, som presser dem på, hvor meget de kan støtte os. Men heldigvis har et flertal i kommunalbestyrelsen omkring budgettet besluttet, at kompensere os i fald indtægterne fra HOFOR svigter.

Økonomisk kom ACA ud af 2013 med et overskud på kr. 9.990. Det er tilfredsstillende i fht. det budgetterede overskud på kr. 35.000.

Dermed endte vores egenkapital den 31.12.2013 på kr. 775.533. Heraf er kr. 250.000 hensat som sikkerhed for indfrielse af forpligtigelser ved eventuel nedlæggelse. Andre kr. 350.000 har været reserveret til solcellelån.

ACA bevilliger også penge til lokale miljøprojekter i byen. For at være sikre på, at vi ikke kommer til at bevillige penge, vi har modtaget fra takster og skat, til projekter, som midler fra takster og skat ikke må støtte, opdeler vi vores egenkapital i midler, vi selv har tjent og midler, der stammer fra takster og skat. Egne midler udgjorde pr. den 31.12.2013 kr. 541.114, mens midler, der kommer fra takster og skat, udgjorde kr. 234.419.

ACA's vedtægter er fra 1999. De trænger til en opdatering. Bl.a. er der brug for en præcisering af, at formålet er det bæredygtige Albertslund. Derfor har vi udarbejdet et nyt sæt vedtægter, som er sendt til høring i Brugergruppen, KØF og Kommunalbestyrelsen.

Handleplan 2014

1. Lokalt Agendaarbejde generelt. Målet er, at der foregår Agendaarbejde i alle byens boligområder i perioden 2011-2015, at boligområderne i stigende grad deltager i Agendaarbejdet og at ressourceforbrugene falder.

Derfor vil vi i 2014 bl.a. lave samarbejder med mindst halvdelen af byens boligområder, hjælpe boligområderne med vand, varme og affald, og være sekretariat for Kulturøkologisk Forening.

2. Energi og Klima / Den vedvarende energiby. Energi er et af de to særlige fokusområder for ACA i 2014. Målet er, at energiforbruget falder og Albertslund bliver 100 % Vedvarende Energiby. Selvom vores mål, at der i 2015 skal være mindst 100 Vedvarende Energianlæg i byen, allerede er nået, fortsætter vi indsatsen for flere anlæg.

Derfor vil vi i 2014 bl.a. færdiggøre og afrapportere projekt ”50 veje til den nye energiby”, videre føre en række af de ”50 veje”, gennemføre mindst 20 energitjek med termografering, etablere udlån af batteridrevne redskaber, arrangere møde om energirenovering for ældre og samarbejde med Aarhus Universitet og Concito om en undersøgelse af sammenhængen mellem bæredygtighed og trivsel.

3. Affald, resurser og kredsløb / Kredsløbsbyen. Kredsløb er det andet af de to særlige fokusområder for ACA i 2014. Målet er en bedre og mere effektiv affaldssortering, og at Albertslund bliver en kredsløbsby, hvor alle organiske og uorganiske materialer recirkuleres.

Derfor vil vi i 2014 bl.a. fortsætte og udvikle ”I Love Albertslund” kampagnen, så fokus på affald/renholdelse udvides med ”Dyrk, høst og spis din by”, samarbejde med frivillige på de lokale genbrugsgårde om mere genbrug og mere Direkte Genbrug, gennemføre byttemarked på Birkelundgård i efteråret, opsætte et bogbytteskab, fremme Dele-bytte-økonomi og få mere organisk materiale til bioforgasning.

4. Vand. Målet er en rigelig og ren grundvandsressource, at vandforbruget ikke overstiger 100 liter pr. person pr. døgn, og at næringsstofferne i spildevandet genanvendes.

Derfor vil vi i 2014 bl.a. udvikle samarbejdet med HOFOR, lave kampagner i boligområder, arbejde på at få etableret flere LAR anlæg, og formidle erfaringer med kampagner, konkurrencer og materialer til boligområder.

5. Netværk. Målet er at udvikle samarbejdet lokalt og nationalt for at fremme miljøomstillingen.

Derfor vil vi i 2014 bl.a. samarbejde med og informere for Brugergruppen, og vedligeholde, sparre, udvikle og udvide vores forskellige netværk af miljøengagerede Albertslundere, samarbejde med ABC, og være sekretariat for det landsdækkende Netværk for Lokale Agenda 21 Centre.

6. Information, demonstration og synlighed. Målet er at informere om miljøforhold, synliggøre handlemuligheder og inspirere til miljøinitiativer i Albertslund.

Derfor vil vi i 2014 bl.a. løbende lave artikler til AP og månedlige fortrykte sider til beboerbladene, ugentlig vedligeholde vores hjemmeside, udsende nyhedsbreve, lave egne happenings, deltage i lokale arrangementer og landsdækkende kampagner, købe solcelleandele i et lokalt laug, generhverve Grøn Butik diplom, lave vores egen Agendaplan, skabe nye oplevelsesmuligheder omkring ACA i Kanalens Kvarter, udstille, deltage i ”Grøn dag – Sund Dag”, lave oplæg for folkeskoler, gymnasiet, sprogskolen, sælge fuglekasser og tage godt imod gæster fra ind- og udland.

Bestyrelse og ansatte

Der er ni pladser i ACA's bestyrelse. De besættes af seks borgere og tre kommunale repræsentanter. Af de seks borgere vælges fire af Brugergruppen og to af KØF. De tre kommunale repræsentanter udpeges af Kommunalbestyrelsen. Hidtil har det været en politiker og to fra forvaltningen. Fra den 1.1.2014 har Kommunalbestyrelsen besluttet, at det skal være omvendt - to politikere og en fra forvaltningen.

Fra Brugergruppen:

Tove Jensen, Formand (VA 4 Syd).
Lars Bremer (AB Syd gård og række)
Rudi Tobisch (Godthåbsparken)
Birthe Yde Nielsen (Galgebakken)

Fra Kulturøkologisk Forening:

Carsten Larsen (BO-VEST)
Søren Birch (Stadionparken) udtrådt oktober 2013
Knud Dahn (Herstedlund) tiltrådt oktober 2013

Udpeget af Kommunalbestyrelsen:

Leif Pedersen, Næstformand (Kommunalbestyrelsen)
Jan Holm (Miljø- og Teknikforvaltningen) udtrådt den 31.12.2013
Niels Hansen (Miljø- og Teknikforvaltningen) udtrådt den 31.12.2013
Lars Gravgaard Hansen (Kommunalbestyrelsen) tiltrådt den 1.1.2014
Susanne Kremmer (Miljø- og Teknikforvaltningen) tiltrådt den 1.1.2014

Ansatte i Agenda Center Albertslund:

Povl Markussen	Centerleder	markussen@agendacenter.dk
Helene Eskildsen	Medarbejder	eskildsen@agendacenter.dk
Signe Haarh Landon	Medarbejder	landon@agendacenter.dk
Zacharias Madsen	Medarbejder	madsen@agendacenter.dk
Line Hvid Jacobsen	Hjemmesideredaktør	hvid-jacobsen@agendacenter.dk
Tage Jensen	IT-support	
Per Storgaard	Handyman	

Kanalens Kvarter 32, 2620 Albertslund; tlf. 43 62 20 15
E-mail: albertslund@agendacenter.dk www.agendacenter.dk

Agenda Centerets bestyrelse den 27.2.2014